

Ten slovník podvědomě přebírá i váš syn. A když jste zdravá a chcete pomoc u SVĚ práce, vnímá vás jako nemožnou, neovládanou svou povinností.

Ujasněte si doma, co je čí práce, co si převezme manžel, co vy a co syn, a pomáhejte si jen v nemoci a při velkých životních trablech.

NATÁLIE A PEPA

Žijeme s manželem Pepou v normálním vztahu bez hádek a bez velkých vzruchů už osm let. Máme téměř tříletou dceru a manžel se rozhodl dálkově studovat. Je dobrý chlap, je na něho spolehnutí a jako táta je skvělý. Vyrostl v rodině, kde nic moc hezkého nezažil, oba jeho rodiče byli alkoholici a střídali se v úletech venku i před dítětem. Svě dceři chce vytvořit co nejútlunější domov plný lásky a zážitků.

Já jsem vyrostla ve zcela rozdílném světě dvou milujících rodičů, kteří měli jako hlavní cíl života žít naplno se svými dětmi. Lyže, brusle, kola, lodě a lezení po horách – to byl běžný program víkendů a k tomu dva rozesmátí rodiče.

Jedno mě nenaučili. Neumím být sama. Jsem reklamní agentka, ale na rodičovské dovolené, s batoletem od rána do večera doma, bez možnosti si vyprávět o prožitém dni, bez večerů u filmu a společenské zábavy. Mohu večer s kamarádkou, s jednou nebo s druhou, ale obě mají s sebou partnera a já jen překážím, nebo si tak alespoň připadám. Manžel je v práci a po návratu domů pohoupe malou, vykoupe a učí se ... pořád a pořád. Má sice výborné výsledky, ale já nemám ani svoji práci, ani zábavu... Našla jsem si na svých nekonečných toulkách parkem „jiného“. Je rozvedený, má ve své péči jedenáctiletého syna, píšeme si přes den SMS, večer si voláme nebo se sejdem u něho, když už syn spí. Jsem nevěrná. Svět se mi zdál pestřejší, ale jen do chvíle, než se všechno provalilo...

Manžel reagoval vyčítavě, uraženě, chová se ke mně nedůtklivě, jedná hezky jen s dcerou, mě přehlíží, nebo komunikuje, ale ulpívavě uvádí „všecko jsem dělal jen pro tebe a malou Lauru, ty jsi mě podrazila, všecko zkazila, nebýt Laury, už dávno s tebou nejsem“.

Přítele jsem opustila, ale doma mi je mizerně. Sex je k ničemu, neumíme spolu klidově mluvit, a proto nelze prožívat ani nic jiného... On vůbec nepřipouští, že jsem mu umožnila studium, měli jsme do nástupu na mateřskou dovolenou oba stejnou mzdu, já uvažovala o státnici z dalšího jazyka, to by

nám přineslo vyšší životní úroveň, já byla sexuálně frustrovaná, to muž nechce slyšet, „on studoval“... zůstala mu jeho práce, kterou má rád, měl úspěch v nové škole, měl večer malou na hodinku, měl, co chtěl. Já neměla ani svoji práci, ani zábavu, dělala jsem neatraktivní práci za sebe i za něho, protože nemáme tolik, abychom si platili úklidovou službu, a tak se stala špinavá chodba jen mojí záležitostí, „on nemá čas“, špinavé prádlo to samé, nákupy byly jen můj problém a co budeme jíst? To on neřešil, neměl čas...

A teď? Nevím, co dál. Manžel studuje, já se topím v depresi.

Oba víme alespoň jedno. Nechceme se rozejít, chceme vytvořit Lauře pevný domov. Ale jak z toho?

Odpověď

Asi to sami nezvládnete, najděte si manželského poradce. Na vaši situaci není jednoduchý recept a jednorázová konzultace to nevyřeší.

Začněte tím, že si postavíte svůj osobní dotazník, na který si odpovíte každý sám:

- Chci žít bez něho / bez ní?
- Pokud ano, bude se mi stýskat?
- Pokud ano, bude se mi stýskat po NÍ / po NĚM, nebo po někom, abych nebyl sám / nebyla sama?
- Chci žít jen s dítětem a budu o jeho svěření do péče žádat?
- Byt prodáme a vyměníme za dvě garsoniéry?
- Byt si ponechá ten, kdo bude mít v péči dítě, a ten druhý ho vyplatí? Jak?
- Mám stejné názory na výchovu dcery jako partner / partnerka?

Pokud najdete odpovědi ve prospěch skutečnosti zůstat spolu a vychovat Lauru spolu, vytvořte si ROZVRH dne pro každého z vás, splňte své úkoly a večer jen zhodnoťte, jak to každý z vás zvládl.

Nenuťte se do intimnějšího života, nehovořte o sobě, začněte společným dílem, tedy Laurou. Rozepište si, co kdo z vás bude zajišťovat:

- snídaně pro Lauru
- odvoz do mateřské školy
- vyzvednutí z mateřské školy, čas...
- nákup na večeri
- hra s Laurou 16–18 hodin
- příprava večere

I když se sám nenají, neumře z toho. Musí pochopit, že síla jste vy. Pochopí to jen ČINEM – nikdy žvaněním.

Pokud ublíží sestře, okamžitě proveďte zákaz společné hry, oddělte je od sebe, nedovolte, aby byli spolu, protože to ještě neumí. Při opakování ji pošlete i někam na víkend, k dědovi, k babičce, strýci a tetě, ke kamarádům na chatu – jenom samotnou, bez něho, a nic už nevysvětľujte. Musí to být místo, kde se dcera bude cítit velmi dobře. Synovi nic nevysvětľujte, nejde o trest, je to jen opatření. Kdo někomu ubližuje, nesmí se k němu přibližovat – tyran zůstane sám.

PETR

Synovi je devět let. Ve škole byl vždy pečlivý, spolehlivý, dobře se učil.

Letošním rokem se mu změnila učitelka, ta nová je hodně autoritativní a syn reaguje agresivně. Snažím se s ním mluvit, ale nepomáhá to.

Problém je, že agrese vzrůstá a začínají u něho problémy s chováním ve škole, ke kamarádkám, k sestře.

Sám si uvědomuje, že má vztek. Dokonce dnes řekl, že mu to dělá dobře. Jsem z toho rozladěný, ještě nedávno s ním žádné problémy nebyly.

Asi potřebuje jasnější řád, ale nevím jak.

Odpověď

Ve vašem případě nelze situaci jednoznačně analyzovat. Za projevy syna se může skrývat situace v rodině, nápodoba někoho z rodiny, věkový vývoj, ale i problémy školního typu.

Pokud je chování k učitelce reakcí na typ člověka, kdy synovi není osoba učitelky sympatická, nebo si i nechtěně projevují malou náklonnost vzájemně, nebude asi jiná možnost, než změnit školu.

Pokud syn vnímá chování učitelky jako nadřazené, autoritativní, nebo jinak pro něho nepříjemné, je u něho agresivita tak vyvolávaná nebo zesilovaná. On může chování učitelky vnímat jako projevy agresivní, i když mohou být jen energické, náročné, dynamicky podávané a pod., ale to vnímá jinak a tím může být vyvolávaná i jeho vlastní agrese.

Chyba může být ale i v rodině, kde sice funguje domácí rozvrh, po splnění povinností nastupuje u syna volno, hra, osobní svoboda, ale povinnosti možná neplní další osoby z rodiny. Problémem může být i vzor táty. Kluk je ve věku, kdy ho ženské vedení rozčiluje, kdy vzor matky vyvolává nutnost se chovat žensky a to vede k napětí až vyjadřovanému odporu... Agrese se nemusí objevovat přímo u pokynů matky, ale následně ve zcela jiné situaci.

Učitelka tak může být jen spouštěcím mechanismem jeho reakce na „ženské způsoby“ uplatňované doma.

Otázkou zůstává i nadání. Dobře se učit znamená „lehce se učit“, a to se nepozná, až na výjimky v prvních třech třídách základní školy. Schopnost se lehce učit lze jednoznačně diferencovat od 4–5 třídy, kdy nastupují v učivu logické souvislosti, příčinné vztahy a navazující systémy. Dítě už musí propojovat různé znalosti mezi sebou, nestačí už jen mechanicky se něco naučit, ale odvozovat, zobecňovat a umět nacházet vztahy mezi poznatky.

DANIELA A PETR

Máme obézní osmiletou dceru. Dcera má šestkrát týdně pohyb a stále se snažíme o zdravou stravu, přesto má nadváhu – má vrozené dispozice po otci, ale nechceme to ještě posilovat. Tyčinku jedenkrát týdně jsme zavedli až poté, co jsme zjistili, že si je kupuje. Máme pocit, že když ji dostane jednou za čas legálně, že si ji odpustí nelegálně. Stejně mi ale připadá, že dcera celkově asi strádá tím, že já jako matka neustále určuji, co bude jíst, například tmavé pečivo, když ona má chuť na bílé (to nemáme – ale děti ve škole ano), čaj, když by si dala kakao (taky ho nemáme), každý den dělám saláty, ale ona by si dala něco jiného. Vysledovala jsem, že jakmile odejdu z kuchyně, už slyším, jak cvakne lednička a už šmejdí, co by mohla získat, abych to neviděla. Zakázané ovoce nejvíce chutná – ona to pak, když má příležitost, strašně přežene. Osladí si čaj, že je jako cumel, nacpe se něčím, co někde najde, a pořád je při chuti.

Nevím, co s tím. To, co jí chutná, zlegalizovat? Jak najít tu správnou míru? Když povolím – zase přibere. Máme strach, abychom z ní nevychovali bulimičku. Ještě nás trápí jedna věc. Dcera všechno vyhodnocuje moc účelově – ve svůj prospěch, všeho potřebuje víc. Ona je na radě, ona má právo lenořit, všechno si zdůvodní ve svůj prospěch. Je moc sobecká. Máme i staršího syna, takže všechno spravedlivě dělíme, obzvlášť si dávám pozor, aby to nikdy nebylo v její neprospěch. Přesto má trvale pocit, že dostává málo. Vychováváme je stejně,

Napíše si sám domácí úkoly, a to podle knih, kde si tužkou zaškrtně, co má doma dělat (to po čase vygumuje). Úlohy nechá na stole a pod dohledem táty to večer postupně naskládá do aktovky s kontrolou, že nikde už nic nezůstalo.

3. Na dveře domu nebo bytu vyvěste seznam „Co do školy“. Ten si ráno před odchodem bude přečítat a brát do ruky to, co je na seznamu:

- klíče
- platební karta
- svačina
- ??? (to znamená něco, co si měli přinést, třeba list stromu)

To, co ztrácí z oblečení, mu usnadněte. Čepice může být na šňůrce přivázaná ke kabátu nebo bundě, rukavice také tak.

A na závěr: Když dítě něco neumí, tak ho to naučte. Trest zaslouží rodič, který neumí vytvořit pracovní návyk u dítěte.

ŘEDITELKA ANNA

Mám ve škole kluka Pavlíka – třetí třída, hyperaktivní stvoření. Kluk má srdíčko na správném místě, chytrou hlavu, jedná vždy na férovku, extrémně pracovitě dítě. Nerozumí dvěma slovům: „pomalu“ a „potichu“. Do všeho jde po hlavě, nejdřív jedná, pak (někdy) přemýšlí. Jinak je to suprový kluk, mám ho moc ráda, ale tímhle si dost škodí.

Na začátku roku měl problémy ve družině, dokud jsem nezasáhla a s paní učitelkou nepromluvila.

Pavel se snaží, ale výsledky neodpovídají – výkyvy v práci a hlavně to „zlobení“.

Maminka (jsou na sebe dost citově vázaní) je stejná jako Pavlík – výkonná, hlučná, velmi temperamentní, pro slovo nejde daleko, velmi emotivní, nemluví – křičí. Křičí na Pavlíka, aby nekřičel, a Pavlík zase křičí na ni.

Tatínek je přísný, klidný, působí velmi vyrovnaně. Pracuje na kriminálce, nevěří psychologům, tvrdí, že hyperaktivita neexistuje, že se za to schovávají nevychované děti. Pavlíkovi poznámky nepíšu, s rodiči nic moc neřeším, jinak doma ještě zpřísní Pavlíkovi režim a bude to spíš ke škodě.

Konečně se mi (po dvou a půl letech) podařilo tatínkovi vysvětlit, že Pavlík je prima a za své chování do jisté míry nemůže. Že nadměrným peskováním může v dítěti potlačit jeho osobnost. Že je třeba zjistit, jak na tom dítě je, do jaké míry dokáže své chování ovládat a kontrolovat, a že je třeba, aby nám někdo moudrý poradil, jak s Pavlíkem dál pracovat. Táta pro něho nechce žádné úlevy a nechce, aby měl „nějaký záznam, že není normální“. Ale když jsem mu všechno vysvětlila, s vyšetřením souhlasil.

Vím, že je to ode mě velice troufalé, ale nevím o nikom kromě vás, kdo by mi s tímto kloučkem dokázal pomoci. On i jeho rodiče by si to zasloužili.

Mám strach poslat ho k někomu neznámému do poradny. Nemyslím to zle, ale skutečně jsem někdy po přečtení zpráv z naší pedagogicko-psychologické poradny dost v rozpacích.

Tatínek mého žáka je velmi nedůvěřivý a skeptický, ale přesto i on už vidí, že kluk pomoc potřebuje. Neumím si představit, že by se dostali k někomu, kdo by tu křehkou důvěru zničil, jestli mi rozumíte.

Paní primárko, ujměte se prosím tohoto případu, budu vám nesmírně vděčná.

Dělám, co umím, v rámci svých sil, a na každém z mých dětí mi moc záleží.

Odpověď

Plně vás chápu, vážím si „normálního kantora“, který ví, co je selská logika, ale případ bohužel převzít nemohu – nestíhám...

Co s tím:

- poraďte otci (kluka musí vést táta), ať mi zavolá, zkusím mu základní problém vysvětlit po telefonu;
- doporučím mu prostudovat moji knihu *Jak žít a nezbláznit se* (je k dostání na trhu nebo na internetu), kde je o hyperaktivitě a „výchovných škodách páchaných na těchto dětech“ napsáno dost.

A uvidíme.

Váš postup neřešit to formálními zprávami do rodiny, kde táta nechápe, o co jde, velice schvaluji. Až si tatínek přečte v knize příslušné pasáže, ztratí ostych a nedůvěru – jak mluvím, tak píšu, sděluji to tak, jak to skutečně je!

S tátou je třeba probrat styl výchovy, ten je zcela odlišný od běžné výchovy a ze super dítěte se lehce vyrobí grázl, protože jeho NORMALITU nikdo nechápe.

matky. Prarodiče mají eminentní zájem o urovnání vztahů, které se negativně podepisují na duši inteligentního chlapce i jeho dvou mladších sourozenců.

Odpověď

Děti se agresivní nerodí, my z nich grázly uděláme „rukou společnou“! Pokud je kluk inteligentní, je charakterově, tedy morálně už HOTOVÝ. Pokud bychom něco měli změnit, znamenalo by to zařazení do dětské farmy, a tu máme nejbližší v Nizozemsku.

Abych mohla posoudit, že je ještě něco řešitelné, kromě vyčlenění kluka z rodiny a zařazení do výchovného (nevýchovného) zařízení, potřebuji vědět:

1. Jaký je táta a jak funguje? Jako partner je rozvedený, ale jako táta funguje dál? Pokud je táta normální chlap, proč nemá kluka ve své výchově?

Hledání příčin vzájemného vztahu situaci neprospěje, jen možná vytvoří soucit, a to je v daném okamžiku k ničemu. Kluk se na základě odhalení historie NEZMĚNÍ.

2. Prarodiče a učitelé vnímají problém v rodině až NYNÍ? On jako malý nebyl drzý, nechoval se povýšeně a agresivně k malým dětem nebo zvířatům, nešlapal na brouky?

3. Jak byl chlapec vychován ve věku 6–12 let – co umí a co musí dělat, když jsou doma? Přípravuje pro mladší děti a mámu večeři, uklízí, a co a jak? Jak často si povléká peřiny nebo jak se stará o domácnost venku, o sněh, o zalévání záhonů...?

4. A další otázky:

Kdo pere a věší a kdo sundává suché prádlo?

Kdo nakupuje a zapisuje, co se musí kupovat?

Kdo připravuje večeře a dává nádobí do myčky nebo ho myje?

Kdo uklízí koupelnu?

Kdo zalévá květiny a utírá prach?

Kdo uklízí suché nádobí nebo vyklízí myčku?

Pokud mi na všechny otázky odpovíte MATKA, zavřete do výchovného ústavu ji a kluka neřešte.

Pokud bych měla případ analyzovat a změnit situaci i s pomocí úřadů, musím být přesvědčena, že je to ještě možné.

Jinak to bude jen zátěž pro mě, pro matku i pro chlapce.

MARTINA

Chci to napsat jen v kostce. Máme čtyřletého syna Toníka a roční dceru. Toník trvale vzdoruje. Uvedu několik příkladů:

Já: „Už nemůžeš další sladkost, protože...“ Snažím se mu to vysvětlit.

Toník: „Ale já chci!“ A odchází do špajzu, lednice apod.

Já: „Už jsi teď odpoledne měl [vyjmenuji, co všechno už dostal]. Zase něco až zítra.“

Toník: „Ne, já chci něco dobrého.“

Já to ignoruji, měním téma, jdeme něco dělat... On ale bohužel brečí, křičí, skáče, že to chce. A já nevím, jak z toho ven.

Většinou odcházíme do vedlejšího pokoje, protože nechci, aby to viděla roční dcera, ale ta za námi stejně přijde a je svědkem hádky a vzdoru. A to je jen zkrácená verze.

Takhle to je mnohokrát za den na různá jiná témata. Chce bílou košili do školky, kde vím, že by za pět minut byla zničená. Nechce si sednout do nové autosedačky a chce jezdit v té „jeho“ staré, kterou teď má přenechat sestře. A opět se dohadujeme A to nemluvím o nepůjčování hraček. Je tady nějaká pomoc?

Odpověď

Ano, pomoc tady je. Změnit své jednání!

Svým projevem provokujete vzdor a odpor. Dítě se neumí rozhodovat, protože vy mu to neumíte správně podat. Neumíte být vůdce, neurčujete v klidu, co bude a jaké jsou možnosti.

Sladkost:

Nabídnete mu dvě možnosti: větší kousek a menší kousek, a on si vybere. Vybere si větší a je pokoj. Když bude chtít oba, jen se klidně usmívejte